

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสืออาหารและสุขภาพ : ศึกษากรณีนิตยสาร Health & Cuisine” เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Multi-Instrumental Method) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงนโยบายและแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาด้านสุขภาพของผู้ผลิตนิตยสาร โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) บรรณาธิการบริหารนิตยสาร Health & Cuisine จำนวน 2 คน รวมถึงศึกษาประเภท รูปแบบ และบทบาทในการนำเสนอเนื้อหาด้านสุขภาพของนิตยสาร โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นิตยสาร Health & Cuisine ซึ่งตีพิมพ์และจำหน่ายตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ถึง ปีที่ 6 ฉบับที่ 72 เดือนมกราคม พ.ศ. 2550 รวมทั้งสิ้น 72 ฉบับ ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านนิตยสารโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้อ่านนิตยสาร Health & Cuisine จำนวน 15 คน

ผลการวิจัย พบว่า บรรณาธิการมีนโยบายและแนวทางให้ผู้อ่านนิตยสารดูแลสุขภาพตนเองอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นเรื่องการรับประทานอาหารควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพด้านอื่น ๆ ที่หลากหลาย ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอสามารถเชื่อถือและนำไปปฏิบัติตามได้จริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพบประเภทการนำเสนอเนื้อหาด้านสุขภาพสูงสุด 3 อันดับแรก คือ อาหารและโภชนาการ การดูแลตนเองทั่วไป และการพัฒนาจิตใจ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของบรรณาธิการและความต้องการของผู้อ่านนิตยสารที่ให้นำเสนอเนื้อหาด้านอาหารและโภชนาการมากที่สุด ส่วนรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาด้านสุขภาพสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เมนูอาหาร บทความประเภทรายงาน และคอลัมน์ถาม-ตอบ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้อ่านนิตยสารที่ต้องการให้นำเสนอรูปแบบเมนูอาหารมากที่สุด ด้านบทบาทในการนำเสนอเนื้อหาสุขภาพ พบว่า มีบทบาทในการนำเสนอเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพ เป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ การป้องกันสุขภาพ การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของบรรณาธิการที่เน้นการดูแลและป้องกันสุขภาพของผู้อ่านนิตยสารก่อนการเจ็บไข้ได้ป่วย นอกจากนี้ พบว่าผู้อ่านนิตยสารมีการเลือกแสวงหาและเลือกรับข่าวสารด้านสุขภาพสำหรับนำไปดูแลสุขภาพตนเองและบุคคลรอบข้างตามความต้องการและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล รวมถึงผู้อ่านนิตยสารเห็นว่านิตยสารสามารถตอบสนองความพึงพอใจของตน และได้นำเนื้อหาไปใช้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพตนเองหลากหลายด้านแตกต่างกันไป